

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 22 oktober 2012 over het Besluit van ... tot wijziging van het Formatiebesluit W.V.O. in verband met het budgetteren van de bekostiging van leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs en van enkele algemene maatregelen van bestuur in verband met een technische aanpassing (Kamerstuk 31 289, nr. 136).

Fungerend voorzitter van de commissie,
Wolbert

Adjunct-griffier van de commissie,
Arends

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inleiding

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het besluit waarmee de bekostiging van het leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en het praktijkonderwijs (pro) op landelijk niveau wordt gebudgetteerd. Ondanks dat het leerlingaantal in het lwoo en pro de afgelopen jaren stabiel is gebleven, zien deze leden het belang van budgetteren om mogelijke weglek te voorkomen. Deze leden hebben wel nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het besluit van 22 oktober 2012 tot wijziging van het Formatiebesluit W.V.O.¹ Zij constateren dat er in de bijgevoegde nota van toelichting sprake lijkt te zijn van een tegenstrijdigheid over de al dan niet verwachte groei van het aantal leerlingen in het leerwegondersteunend- en praktijkonderwijs. Voorgenoemde leden vinden het van groot belang dat deze leerlingen goed onderwijs krijgen en dat het leerwegondersteunend- en praktijkonderwijs niet in de knel komt door een beperking van de financiële middelen. Deze leden hebben derhalve nog enkele vragen en opmerkingen.

Algemeen

De leden van de CDA-fractie merken op dat met dit besluit de systematiek van toekennen van de middelen aan de scholen niet wordt veranderd. Wel wordt er een onderscheid gemaakt tussen de basis- en ondersteuningsbekostiging. Hierbij wordt in het Formatiebesluit W.V.O. in artikel 3 de tabel met de leraar/leerling-ratio gewijzigd. De leden vragen of er een voorbeeldberekening gegeven kan worden waaruit blijkt dat de bekostiging per leerling niet wijzigt bij een gelijk blijvend aantal lwoo- en pro-leerlingen. Tevens vragen de leden op hoeveel leerlingen per leraar momenteel bekostigd wordt in het lwoo en pro. Zijn er daarnaast gegevens over het werkelijke aantal leerlingen per leraar in deze onderwijssoorten?

In de nota van toelichting wordt aangegeven dat de budgettering pas effectief wordt als er sprake is van een onverwachte stijging van het aantal geïndiceerde leerlingen. Daarnaast wordt aangegeven dat ook in het geval dat er zich op totaalniveau een stijging voordoet van het aantal geïndiceerde leerlingen, een bijstelling van het bedrag per leerling gering van omvang zal zijn en niet zal leiden tot een verlaging van de kwaliteit van het beoogde onderwijs. Deze leden vragen om een onderbouwing van deze stelling.

In verband met de budgettering worden de bedragen per leerling jaarlijks in een ministeriële regeling gepubliceerd en zo nodig bijgesteld. De leden vragen wanneer deze gegevens gepubliceerd worden, en of dit voor scholen op tijd zal zijn om de benodigde omvang van de formatie van leraren redelijkerwijs op tijd geregeld te hebben. De leden vragen ten slotte hoe dit besluit zich verhoudt tot het voornemen van het nieuwe kabinet om de middelen voor lwoo en pro onder te brengen in het gebudgetteerde stelsel van samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs. In de nota van toelichting staat immers vermeld dat de kwaliteit niet verlaagd wordt bij budgettering. Maar kan de staatssecretaris aangeven hoe men de kwaliteit denkt te kunnen waarborgen als er op een totaal budget van 521 miljoen euro, 100 miljoen euro bezuinigd wordt, zo vragen de leden. Of accepteert de staatssecretaris de consequentie dat minder jongeren een vmbo-diploma kunnen halen vanwege

¹ W.V.O.: Wet op het voortgezet onderwijs

een taalachterstand en dat minder jongeren toegeleid kunnen worden naar een duurzame plaats op de arbeidsmarkt via het praktijkonderwijs?

De leden van de D66-fractie lezen dat de keuze wordt gemaakt de middelen op landelijk niveau te budgetteren om kostenstijging door een mogelijke toename van het aantal geïndiceerde leerlingen te stoppen. Tegelijk lezen deze leden dat op basis van de leerling-ontwikkeling in de afgelopen jaren er geen significante stijging wordt verwacht van het aantal geïndiceerde leerlingen. Voorgenoemde leden vragen zich af hoe zij dit moeten rijmen. Zij vragen of de staatssecretaris inzage kan geven in de verwachting van het aantal geïndiceerde leerlingen. Als deze niet stijgen, kan hij dan aangeven welke reden ten grondslag ligt aan het voornemen om deze maatregel in te voeren, zo vragen zij. Daarnaast constateren de leden dat het gevolg van budgettering is, dat wanneer het totaal aantal geïndiceerde lwoo/pro-leerlingen ten opzichte van de leerlingentelling stijgt en het beschikbare budget overschreden dreigt te worden, de bekostiging per leerling omlaag zal gaan. In de nota van toelichting wordt daarbij gesteld dat deze bijstelling van het bedrag per leerling gering van omvang zal zijn en niet zal leiden tot een verlaging van de kwaliteit van het onderwijs. Deze leden vragen hoe de staatssecretaris zal monitoren in hoeverre het bedrag per leerling omlaag zal worden bijgesteld en hoe hij ervoor zorg draagt dat de kwaliteit van onderwijs inderdaad niet omlaag zal gaan. Grijpt hij in wanneer de bijstelling wel gevolg heeft voor de kwaliteit van het onderwijs?

Ook maken deze leden zich zorgen over de kwaliteit van het onderwijs wanneer de groep geïndiceerde leerlingen elk jaar licht stijgt, terwijl het budget gelijk blijft. De leden vragen welke actie de staatssecretaris onderneemt als de leerlingontwikkeling jaarlijks licht stijgt, waardoor dit niet op jaarbasis, maar wel op de (middel)lange termijn significante gevolgen heeft. Tot slot vragen de leden hoe wordt omgegaan met meevallers in de leerlingontwikkeling. Blijft het budget dan ook gelijk, of wordt het budget in dit geval naar beneden bijgesteld?

II Reactie van de staatssecretaris